دیجی‌نامه
Beyond News. Into Stories

مجموعه آموزشی و آمادگی مصاحبه

نمونه سوالات مصاحبه

مدیران مدارس

دانش سیاسی و اطلاعات عمومی

بازخوانی، ویرایش و تکمیل محتوای منبع
پرسش‌های تفکیک‌شده همراه با پاسخ

بخش ۳ | ۱۰۷ پرسش و پاسخ

ویرایش اصلاح‌شده دیجی‌نامه
فونت یکان بخ • فهرست پیونددار • منابع تکمیلی

ویرایش و بررسی منابع: ۱۱ آبان ۱۴۰۵

فهرست مطالب

تجربهٔ شخصی، اخبار و مشارکت اجتماعی ۳
شورای نگهبان، رهبری و قوای کشور ۴
مناسبت‌ها و مجلس شورای اسلامی ۹
پرسش‌های تاریخی مذاکرات هسته‌ای در جزوه ۱۶
شناخت نهادها و اصلاح اطلاعات تاریخی ۱۸
پیوست تاریخی: جدول‌ها و نام‌های جزوه ۲۰
منابع و یادداشت تدوین ۲۲

تجربهٔ شخصی، اخبار و مشارکت اجتماعی

پرسش ۱ اگر دربارهٔ حضور در راهپیمایی‌ها پرسیده شود، چگونه پاسخ می‌دهید؟

پاسخ پیشنهادی: «در برنامهٔ [نام واقعی] در تاریخ [تاریخ واقعی] شرکت کرده‌ام و موضوع آن [موضوع] بوده است.» اگر حضور نداشته‌اید، همان را محترمانه بیان کنید. مسیر، سخنران یا سابقه‌ای را که نمی‌دانید، حدس نزنید.

پرسش ۲ اگر دربارهٔ نماز جمعه یا جماعت سؤال شود، چه می‌گویید؟

پاسخ پیشنهادی: «در [محل واقعی] شرکت می‌کنم و با [بخش واقعی از برنامه یا خطبه] آشنا هستم.» نام امام جماعت، مسجد یا مضمون خطبه باید مطابق تجربه و اطلاعات واقعی شما باشد؛ پاسخ نمونه، مجوز ساختن سابقه نیست.

پرسش ۳ آیا عضو حزب یا تشکل سیاسی هستید؟

پاسخ پیشنهادی: «عضو [نام واقعی تشکل] هستم / عضو هیچ حزب سیاسی نیستم. دربارهٔ مسائل عمومی مطالعه می‌کنم و در محیط مدرسه، حقوق افراد و بی‌طرفی حرفه‌ای در آموزش را رعایت می‌کنم.» گزینهٔ متناسب با وضعیت واقعی خود را انتخاب کنید.

پرسش ۴ چرا در انتخابات مشارکت می‌کنید یا نمی‌کنید؟

پاسخ پیشنهادی: «تصمیم خود را با مطالعهٔ برنامه‌ها و شناخت شرایط می‌گیرم. مشارکت سیاسی را موضوعی مهم در تعیین سرنوشت عمومی می‌دانم و به حق انتخاب و قانون احترام می‌گذارم.» سابقهٔ شرکت‌کردن یا نکردن را صادقانه بیان کنید.

پرسش ۵ دربارهٔ انتخابات پیش رو و عملکرد مسئولان چگونه اظهارنظر می‌کنید؟

پاسخ پیشنهادی: «ابتدا نوع انتخابات و تاریخ رسمی آن را بررسی می‌کنم. عملکرد مسئولان را با شاخص‌هایی مانند اجرای تعهدات، شفافیت، کیفیت خدمات و پاسخ‌گویی می‌سنجم و میان نقدِ عملکرد و توهین به اشخاص تفاوت می‌گذارم.»

پرسش ۶ اگر دربارهٔ حضور شما در رویدادهای سال ۱۳۸۸ سؤال شود، چه می‌گویید؟

پاسخ پیشنهادی: «در آن زمان [شرح واقعی و کوتاه وضعیت خود] بوده‌ام. دربارهٔ رویدادها، تجربهٔ مستقیم را از خبر و تحلیل جدا می‌کنم و بدون سند، اتهامی را به فردی نسبت نمی‌دهم.»

پرسش ۷ نام مسئولان شهر یا استان خود را چگونه آماده می‌کنید؟

پاسخ: پیش از جلسه، نام و سمت امام جمعه، شهردار، فرماندار، بخشدار و استاندارِ مربوط را از پایگاه رسمی همان نهاد بررسی و تاریخ بررسی را ثبت می‌کنم. چون شهر و روز جلسه متفاوت است، یک فهرست ثابت برای همهٔ داوطلبان پاسخ صحیح نیست.

پرسش ۸ در شبکه‌های اجتماعی چه فعالیتی دارید؟

پاسخ پیشنهادی: «از [رسانه‌های واقعی] برای [هدف واقعی] استفاده می‌کنم. پیش از انتشار، منبع و صحت محتوا را بررسی می‌کنم و اطلاعات شخصی دانش‌آموزان یا اسناد محرمانهٔ مدرسه را منتشر نمی‌کنم.» زمان مصرف رسانه را مطابق واقعیت توضیح دهید.

پرسش ۹ اخبار روز را از چه منابعی دنبال می‌کنید؟

پاسخ پیشنهادی: «خبر اصلی را از رسانه یا اطلاعیهٔ معتبر دنبال می‌کنم و برای موضوعات مهم، چند منبع و متن اصلی را مقایسه می‌کنم. به تاریخ، نام نویسنده، سند و تفاوت خبر و تفسیر توجه دارم.» نام رسانه‌های واقعاً مورد استفاده را اضافه کنید.

پرسش ۱۰ آیا وبلاگ یا وب‌سایت دارید؟

پاسخ پیشنهادی: «[دارم / ندارم]. اگر دارم، موضوع آن [موضوع واقعی] و نقش من [نویسندگی، مدیریت یا طراحی] است. برای انتشار محتوا، حقوق مؤلف و حریم خصوصی را رعایت می‌کنم.» مهارت فنیِ انجام‌نشده را به خود نسبت ندهید.

پرسش ۱۱ بیشتر در چه حوزه‌ای مطالعه می‌کنید و آخرین کتاب شما چه بوده است؟

پاسخ پیشنهادی: «بیشتر در حوزهٔ [حوزهٔ واقعی] مطالعه می‌کنم. آخرین کتابم [عنوان] نوشتهٔ [نویسنده] بوده و نکتهٔ مهمی که از آن آموختم [نکتهٔ مشخص] است.» خلاصه‌ای کوتاه و قابل دفاع آماده کنید.

شورای نگهبان، رهبری و قوای کشور

پرسش ۱۲ شورای نگهبان برای چه منظوری تشکیل شده است؟

پاسخ: طبق اصل ۹۱، برای بررسی عدم مغایرت مصوبات مجلس با احکام اسلام و قانون اساسی. وظایف دیگری مانند تفسیر قانون اساسی و نظارت انتخاباتی نیز در اصول دیگر آمده‌اند.

پرسش ۱۳ شورای نگهبان چند عضو دارد؟

پاسخ: دوازده عضو؛ شش فقیه و شش حقوقدان. این ترکیب را با شمار اعضای سایر نهادها اشتباه نگیرید.

پرسش ۱۴ فقهای شورای نگهبان چگونه انتخاب می‌شوند؟

پاسخ: انتخاب شش فقیه شورای نگهبان، طبق قانون اساسی، بر عهدهٔ مقام رهبری است.

پرسش ۱۵ حقوقدانان شورای نگهبان چگونه انتخاب می‌شوند؟

پاسخ: رئیس قوهٔ قضائیه، حقوقدانان واجد شرایط را به مجلس معرفی می‌کند و مجلس از میان معرفی‌شدگان، شش نفر را انتخاب می‌کند.

پرسش ۱۶ مدت عضویت در شورای نگهبان چند سال است؟

پاسخ: شش سال. در نخستین دوره، برای ایجاد گردش تدریجی اعضا، نیمی از هر گروه پس از سه سال به قید قرعه تغییر کردند.

پرسش ۱۷ کدام نهاد حق تحقیق و تفحص در امور کشور را دارد؟

پاسخ: مجلس شورای اسلامی، مطابق اصل ۷۶، حق تحقیق و تفحص در تمام امور کشور را دارد؛ اعمال این اختیار، مسیر قانونی و ضوابط مربوط را دارد.

پرسش ۱۸ دورهٔ نمایندگی مجلس شورای اسلامی چند سال است؟

پاسخ: چهار سال، مطابق اصل ۶۳ قانون اساسی. مدت ریاست مجلس با دورهٔ نمایندگی یکی نیست.

پرسش ۱۹ مقررات داخلی مجمع تشخیص مصلحت نظام به تأیید چه مقامی می‌رسد؟

پاسخ: طبق اصل ۱۱۲، مقررات مربوط به مجمع که توسط اعضا تهیه و تصویب می‌شود، به تأیید مقام رهبری می‌رسد.

پرسش ۲۰ انتخاب رهبر بر عهدهٔ چه نهادی است؟

پاسخ: مجلس خبرگان رهبریِ منتخب مردم، طبق اصل ۱۰۷، این مسئولیت را دارد.

پرسش ۲۱ شرایط رهبری در اصل ۱۰۹ چیست؟

پاسخ: صلاحیت علمی لازم برای افتا در ابواب مختلف فقه؛ عدالت و تقوای لازم؛ و بینش سیاسی و اجتماعی، تدبیر، شجاعت، مدیریت و قدرت کافی برای رهبری. متن اصل، ملاک دقیقِ شرح این شرایط است.

پرسش ۲۲ مهم‌ترین وظایف و اختیارات رهبری چیست؟

پاسخ: در اصل ۱۱۰، تعیین و نظارت بر سیاست‌های کلی، فرمان همه‌پرسی، فرماندهی کل نیروهای مسلح، اعلان جنگ و صلح، برخی نصب و عزل‌ها، حل اختلاف قوا، امضای حکم ریاست‌جمهوری و عفو یا تخفیف مجازات با شرایط مقررآمده است. هر اختیار، قید و سازوکار قانونی خود را دارد.

پرسش ۲۳ وزیران چگونه منصوب می‌شوند؟

پاسخ: رئیس‌جمهور آنان را معرفی می‌کند و برای شروع مسئولیت، رأی اعتماد مجلس با شرایط قانونی لازم است. معرفیِ رئیس‌جمهور به‌تنهایی تمام فرایند انتصاب نیست.

پرسش ۲۴ معاون اول رئیس‌جمهور در ادارهٔ هیئت وزیران چه نقشی دارد؟

پاسخ: طبق اصل ۱۲۴، معاون اول با موافقت رئیس‌جمهور، ادارهٔ هیئت وزیران و مسئولیت هماهنگی سایر معاونت‌ها را بر عهده می‌گیرد.

پرسش ۲۵ رئیس‌جمهور با چه نصابی انتخاب می‌شود؟

پاسخ: با اکثریت مطلق آرای شرکت‌کنندگان. اگر در دور نخست حاصل نشود، انتخابات به مرحلهٔ دوم با شرایط مقرر در اصل ۱۱۷ می‌رود.

پرسش ۲۶ مهم‌ترین مسئولیت‌های رئیس‌جمهور چیست؟

پاسخ: اجرای قانون اساسی و ریاست قوهٔ مجریه، جز اموری که مستقیماً به رهبری مربوط است؛ ادارهٔ هیئت وزیران، معرفی وزیران، امضای قوانین و عهدنامه‌ها پس از طی مراحل قانونی و دیگر اختیارات مقرر. حدود هر مسئولیت باید با اصل مربوط خوانده شود.

پرسش ۲۷ مجلس خبرگان رهبری چه وظیفه‌ای دارد؟

پاسخ: انتخاب رهبر و بررسی استمرار شرایط مقررِ رهبری. اگر ناتوانی یا فقدان شرایط به شرح اصل ۱۱۱ احراز شود، خبرگان مسئول اقدام قانونی در این باره است.

پرسش ۲۸ وظایف قوهٔ قضائیه چیست؟

پاسخ: طبق اصل ۱۵۶، رسیدگی به دعاوی و شکایت‌ها، احیای حقوق عامه و گسترش عدالت، نظارت بر حسن اجرای قوانین، رسیدگی قانونی به جرم و اقدام برای پیشگیری از جرم و اصلاح مجرمان.

پرسش ۲۹ رئیس قوهٔ قضائیه چه وظایفی دارد؟

پاسخ: طبق اصل ۱۵۸، ایجاد تشکیلات لازم دادگستری، تهیهٔ لوایح قضایی و امور مربوط به استخدام و ادارهٔ قضات با رعایت قانون. ریاست قوه، به معنی انجام شخصی تمام دادرسی‌ها نیست.

پرسش ۳۰ دیوان عالی کشور چه وظیفه‌ای دارد؟

پاسخ: نظارت بر اجرای صحیح قوانین در محاکم، ایجاد وحدت رویهٔ قضایی و انجام مسئولیت‌هایی که قانون تعیین می‌کند؛ مطابق اصل ۱۶۱ و قوانین مربوط.

پرسش ۳۱ وزیر دادگستری چه مسئولیتی دارد؟

پاسخ: مسئول روابط قوهٔ قضائیه با قوهٔ مجریه و مقننه است. بر اساس اصل ۱۶۰، رئیس‌جمهور او را از میان افراد پیشنهادی رئیس قوهٔ قضائیه انتخاب می‌کند و فرایند قانونی رأی اعتماد نیز لازم است.

پرسش ۳۲ شورای عالی امنیت ملی با چه هدفی تشکیل شده است؟

پاسخ: تأمین منافع ملی، پاسداری از انقلاب و تمامیت ارضی و حاکمیت ملی، در چارچوب اصل ۱۷۶ قانون اساسی.

پرسش ۳۳ وظایف شورای عالی امنیت ملی چیست؟

پاسخ: تعیین سیاست‌های دفاعی و امنیتی در محدودهٔ سیاست‌های کلی؛ هماهنگی فعالیت‌های مرتبط؛ و بهره‌گیری از امکانات برای مقابله با تهدیدهای داخلی و خارجی. مصوبات شورا پس از تأیید مقام رهبری قابل اجراست.

پرسش ۳۴ ترکیب شورای عالی امنیت ملی چیست؟

پاسخ: رؤسای سه قوه، رئیس ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح، مسئول امور برنامه و بودجه، دو نمایندهٔ رهبری، وزیران امور خارجه، کشور و اطلاعات، و حسب مورد وزیر مربوط و عالی‌ترین مقام ارتش و سپاه؛ طبق اصل ۱۷۶. ریاست شورا با رئیس‌جمهور است.

پرسش ۳۵ شورای بازنگری قانون اساسی چه ترکیبی دارد؟

پاسخ: طبق اصل ۱۷۷، اعضای شورای نگهبان، رؤسای سه قوه، اعضای ثابت مجمع تشخیص، پنج عضو خبرگان، ده نفر منتخب رهبری، سه عضو هیئت وزیران، سه نفر از قوهٔ قضائیه، ده نمایندهٔ مجلس و سه دانشگاهی.

پرسش ۳۶ در فرایند قانون‌گذاری، نقش مجلس و شورای نگهبان چیست؟

پاسخ: مجلس، قوانین را تصویب می‌کند و شورای نگهبان، مصوبات را از نظر عدم مغایرت با شرع و قانون اساسی بررسی می‌کند. نباید وظیفهٔ تصویب قانون را بدون توضیح، به شورای نگهبان نسبت داد.

پرسش ۳۷ وظیفهٔ اصلی قوهٔ مقننه چیست؟

پاسخ: قانون‌گذاری و اعمال نظارت‌های مقرر در قانون اساسی، از جمله نظارت پارلمانی بر دولت. رسیدگی قضایی به جرم، وظیفهٔ دادگاه‌های صالح است.

پرسش ۳۸ رئیس مجلس برای چه مدتی انتخاب می‌شود؟

پاسخ: انتخاب هیئت‌رئیسهٔ مجلس برای مدت یک سال انجام می‌شود و امکان انتخاب دوباره وجود دارد. عدد چهار سال، مربوط به دورهٔ نمایندگی است، نه مدت هر انتخابِ رئیس مجلس.

پرسش ۳۹ رئیس مجلس را چه کسانی انتخاب می‌کنند؟

پاسخ: نمایندگان مجلس، از میان اعضای مجلس و طبق قانون آیین‌نامهٔ داخلی، با رأی‌گیری انتخاب می‌کنند.

پرسش ۴۰ انتخاب فقهای شورای نگهبان از اختیارات کدام مقام است؟

پاسخ: مقام رهبری. انتخاب حقوقدانان مسیر متفاوتی دارد: معرفی از سوی رئیس قوهٔ قضائیه و انتخاب توسط مجلس.

پرسش ۴۱ قانون پس از تصویب مجلس چگونه قابلیت اجرا پیدا می‌کند؟

پاسخ: مصوبه باید مراحل نظارت قانونی را طی کند؛ سپس ابلاغ و انتشار و زمان اجرای مقرر رعایت می‌شود. در اختلافِ حل‌نشدهٔ مجلس و شورای نگهبان، سازوکار مجمع تشخیص ممکن است مطرح شود. عبارت «تصویب نهایی همهٔ قوانین در شورای نگهبان» بیان دقیقی نیست.

مناسبت‌ها و مجلس شورای اسلامی

پرسش ۴۲ هفتهٔ وحدت چه زمانی است؟

پاسخ: در تقویم مناسبتی ایران، فاصلهٔ ۱۲ تا ۱۷ ربیع‌الاول، با توجه به دو روایت مشهور دربارهٔ میلاد پیامبر، هفتهٔ وحدت نامیده می‌شود.

پرسش ۴۳ ۱۳ آبان چه مناسبت‌هایی دارد؟

پاسخ: روز دانش‌آموز و روز ملی مبارزه با استکبار جهانی در تقویم ایران است. رویدادهای تبعید امام خمینی در ۱۳۴۳، کشته‌شدن دانش‌آموزان در ۱۳۵۷ و اشغال سفارت آمریکا در ۱۳۵۸ به این تاریخ مربوط‌اند.

پرسش ۴۴ روز قدس چه زمانی است؟

پاسخ: آخرین جمعهٔ ماه رمضان. تاریخ شمسی آن هر سال باید از تقویم همان سال بررسی شود.

پرسش ۴۵ روز قدس به ابتکار چه کسی نام‌گذاری شد؟

پاسخ: امام خمینی در سال ۱۳۵۸ این نام‌گذاری را اعلام کرد.

پرسش ۴۶ وظایف مجلس به‌طور کلی به چند حوزه تقسیم می‌شود؟

پاسخ: دو حوزهٔ اصلی، قانون‌گذاری و نظارت است؛ هرکدام ابزارها و حدود قانونی مشخص دارند.

پرسش ۴۷ نمایندگان مجلس چگونه انتخاب می‌شوند؟

پاسخ: با رأی مستقیم و مخفی مردم، طبق قانون انتخابات و پس از طی مراحل قانونیِ احراز صلاحیت و برگزاری انتخابات.

پرسش ۴۸ مدت هر دورهٔ مجلس چقدر است؟

پاسخ: چهار سال. اصل ۶۳ دربارهٔ زمان آغاز دوره و ضرورت جلوگیری از بی‌مجلس‌ماندن کشور نیز حکم دارد.

پرسش ۴۹ مجلس شورای اسلامی چند کرسی دارد؟

پاسخ: شمار شناخته‌شدهٔ کرسی‌های دورهٔ دوازدهم ۲۹۰ است. عدد ۲۷۰ در متن پایهٔ اصل ۶۴، با امکان افزایش قانونی ذکر شده است؛ آن را بدون توجه به قوانین بعدی، تعداد فعلی معرفی نکنید. تغییرات بعدی را از قانون لازم‌الاجرا بررسی کنید.

پرسش ۵۰ اقلیت‌های دینی شناخته‌شده چند نمایندهٔ اختصاصی دارند؟

پاسخ: در ترکیب مقرر، پنج کرسی: یک نمایندهٔ زرتشتیان، یک نمایندهٔ کلیمیان، یک نمایندهٔ مسیحیان آشوری و کلدانی، و دو نمایندهٔ ارامنهٔ شمال و جنوب.

پرسش ۵۱ جلسهٔ مجلس با چه نصابی رسمیت پیدا می‌کند؟

پاسخ: طبق اصل ۶۵، با حضور دو سوم مجموع نمایندگان. برای عددگذاری باید تعداد قانونی کرسی‌ها در همان دوره ملاک باشد؛ اعداد آسیب‌دیده یا قدیمی جزوه را تکرار نکنید.

پرسش ۵۲ مذاکرات مجلس چگونه به اطلاع عموم می‌رسد؟

پاسخ: اصل برعلنی‌بودن مذاکرات و انتشار گزارش کامل آن طبق اصل ۶۹ است. جلسهٔ غیرعلنیِ اضطراری، شرایط ویژه و نصاب قانونی دارد.

پرسش ۵۳ مجلس در چه موضوعاتی می‌تواند قانون وضع کند؟

پاسخ: در عموم مسائل، در حدود مقرر در قانون اساسی؛ طبق اصل ۷۱.

پرسش ۵۴ مجلس چه محدودیتی در قانون‌گذاری دارد؟

پاسخ: نمی‌تواند قانونی مغایر با اصول و احکام مذهب رسمی یا قانون اساسی وضع کند. تشخیص در فرایند نظارت قانون اساسی، با سازوکار مقرر انجام می‌شود.

پرسش ۵۵ طرح و لایحه چگونه به مجلس ارائه می‌شوند؟

پاسخ: لایحه پس از تصویب هیئت وزیران ارائه می‌شود. طرح قانونی با امضای حداقل پانزده نماینده قابل طرح است. شورای عالی استان‌ها نیز در حدود اصل ۱۰۲ حق ارائهٔ طرح دارد.

پرسش ۵۶ آیا عهدنامه‌ها و موافقت‌نامه‌های بین‌المللی به تصویب مجلس نیاز دارند؟

پاسخ: در موارد موضوع اصل ۷۷، بله. تعیین عنوان و شمول هر سند، بحث حقوقیِ مربوط به همان سند است و صرف نام‌گذاریِ توافق، تکلیف را روشن نمی‌کند.

پرسش ۵۷ گرفتن یا دادن وام و کمک بلاعوض دولتی چه حکمی دارد؟

پاسخ: طبق اصل ۸۰، گرفتن و دادن وام یا کمک‌های بلاعوض داخلی و خارجی از طرف دولت باید با تصویب مجلس باشد. شمارهٔ اصل در نسخهٔ قدیمی اشتباه آمده بود.

پرسش ۵۸ نماینده در چه موضوعاتی حق اظهارنظر دارد؟

پاسخ: طبق اصل ۸۴، در برابر تمام ملت مسئول است و حق اظهارنظر در همهٔ مسائل داخلی و خارجی کشور را دارد.

پرسش ۵۹ آیا نماینده برای رأی و اظهارنظر در مقام نمایندگی قابل تعقیب است؟

پاسخ: اصل ۸۶، آزادی نماینده در اظهارنظر و رأیِ مربوط به ایفای وظایف نمایندگی را حمایت می‌کند. این حمایت را نباید مصونیت عمومی از هر رفتار یا هر جرم دانست.

پرسش ۶۰ آیا دولت پیش از شروع کار باید رأی اعتماد بگیرد؟

پاسخ: رئیس‌جمهور برای هیئت وزیران، پس از تشکیل و پیش از اقدام، باید مطابق اصل ۸۷ رأی اعتماد مجلس را دریافت کند.

پرسش ۶۱ چه زمانی رئیس‌جمهور یا وزیر باید به سؤال نمایندگان پاسخ دهد؟

پاسخ: با درخواست مقرر در اصل ۸۸؛ سؤال از رئیس‌جمهور به حداقل یک‌چهارم کل نمایندگان نیاز دارد و سؤال از وزیر می‌تواند از سوی یک نماینده باشد. مهلت عادی حضور رئیس‌جمهور یک ماه و وزیر ده روز است، مگر عذر مورد قبول مجلس.

پرسش ۶۲ نمایندگان در چه مواردی می‌توانند وزیر یا هیئت وزیران را استیضاح کنند؟

پاسخ: هرگاه در چارچوب اصل ۸۹ لازم بدانند، با رعایت تشریفات و نصاب قانونی. سؤال و استیضاح، دو ابزار متفاوت‌اند و آثار آن‌ها یکسان نیست.

پرسش ۶۳ استیضاح وزیر با امضای چند نماینده قابل طرح است؟

پاسخ: حداقل ده نماینده. وزیر یا هیئت وزیرانِ مورد استیضاح باید در مهلت قانونی در مجلس حاضر شود و پاسخ دهد.

پرسش ۶۴ چه زمانی وزیر یا هیئت وزیران برکنار می‌شود؟

پاسخ: اگر پس از فرایند استیضاح، مجلس رأی اعتماد ندهد، برکناری مطابق اصل ۸۹ تحقق می‌یابد.

پرسش ۶۵ استیضاح و رأی عدم کفایت رئیس‌جمهور چه نصابی دارد؟

پاسخ: درخواست استیضاح، دست‌کم به امضای یک‌سوم نمایندگان نیاز دارد. پس از توضیحات و رأی‌گیری، رأی دو سوم کل نمایندگان به عدم کفایت، برای اقدام قانونی به مقام رهبری اعلام می‌شود.

پرسش ۶۶ مجلس در برابر شکایت از طرز کار سه قوه چه وظیفه‌ای دارد؟

پاسخ: طبق اصل ۹۰، شکایت کتبی را بررسی می‌کند، از مرجع مربوط پاسخ می‌خواهد و نتیجه را در مهلت متناسب اعلام می‌کند؛ در موضوع عمومی، نتیجه به اطلاع عموم می‌رسد. این فرایند جای دادرسی قضاییِ لازم را نمی‌گیرد.

پرسش ۶۷ رابطهٔ شورای نگهبان و مجلس چیست؟

پاسخ: شورای نگهبان در فرایند نظارت بر مصوبات مجلس نقش دارد. تشخیص مغایرت با احکام اسلام با اکثریت فقهای شورا و تشخیص تعارض با قانون اساسی با اکثریت همهٔ اعضاست؛ طبق اصل ۹۶.

پرسش ۶۸ هیئت‌رئیسهٔ مجلس از چه افرادی تشکیل می‌شود؟

پاسخ: رئیس، دو نایب‌رئیس، شش دبیر و سه ناظر؛ انتخاب برای یک سال انجام می‌شود. اصطلاحات و شرایط انتخاب باید از متن جاری آیین‌نامهٔ داخلی خوانده شوند.

پرسش ۶۹ کمیسیون‌های مجلس چه نقشی دارند؟

پاسخ: بررسی تخصصی طرح‌ها و لوایح، تهیهٔ گزارش برای صحن و انجام وظایف نظارتی در حدود قانون. تعبیر «گروه» در نسخهٔ قدیمی، در این پرسش به کمیسیون مربوط است.

پرسش ۷۰ عضویت و حضور نماینده در کمیسیون‌ها چگونه است؟

پاسخ: بر پایهٔ مقررات آیین‌نامهٔ داخلی و سازوکار تعیین عضویت انجام می‌شود. حضور برای اظهارنظر با عضویتِ دارای حق رأی یکسان نیست؛ دربارهٔ استثناها باید مادهٔ جاری را ملاک قرار داد.

پرسش ۷۱ نماینده چگونه موضوع مهمی را در مجلس مطرح می‌کند؟

پاسخ: از ابزارهای مقرر مانند نطق، تذکر، سؤال، پیشنهاد و ارائهٔ طرح استفاده می‌کند. زمان و ترتیب نطق را هیئت‌رئیسه بر اساس آیین‌نامه تعیین می‌کند؛ عددهای قدیمی جزوه را نباید بدون تطبیق تکرار کرد.

پرسش ۷۲ مدت جلسهٔ رسمی مجلس چگونه تعیین می‌شود؟

پاسخ: طبق آیین‌نامهٔ داخلی و برنامهٔ جلسات؛ در وضعیت‌های خاص، تغییر زمان با سازوکار مقرر ممکن است. برای پاسخِ دارای عدد و استثنا، متن جاری مادهٔ مربوط را بخوانید، نه خلاصهٔ قدیمی جزوه را.

پرسش ۷۳ رسمیت جلسه، اعتبار رأی‌گیری و اکثریت مطلق چه تفاوتی دارند؟

پاسخ: رسمیت، به حضور نصاب قانونی مربوط است؛ اعتبار رأی‌گیری به حضور و شرایط مقرر در زمان رأی‌گیری؛ و اکثریت مطلق، بیش از نصفِ مبنای آرای تعیین‌شده در قانون است. برای بعضی تصمیم‌ها، نصاب خاصی مقرر شده است.

پرسش ۷۴ تفاوت طرح و لایحه چیست؟

پاسخ: در مسیر متداول، لایحه پیشنهاد مصوب دولت است و طرح پیشنهاد نمایندگان با نصاب لازم. مرجع ارائه و فرایند شکل‌گیری این دو متفاوت است.

پرسش ۷۵ طرح‌ها و لوایح چگونه بررسی می‌شوند؟

پاسخ: پس از اعلام وصول و ارجاع تخصصی، کلیات و جزئیات در مسیر مقرر بررسی و رأی‌گیری می‌شود. طرح‌های فوری و برخی موضوعات، تشریفات ویژه دارند؛ یک الگوی قدیمیِ ثابت را به همهٔ مصوبات تعمیم ندهید.

پرسش ۷۶ طرح‌ها و لوایح از نظر فوریت چه انواعی دارند؟

پاسخ: عادی، یک‌فوریتی، دوفوریتی و سه‌فوریتی. فوریت، به ترتیب و سرعت رسیدگی مربوط است و جایگزین شرایط قانونی تصویب نیست.

پرسش ۷۷ یک‌فوریتی‌بودن چه اثری دارد؟

پاسخ: پس از تصویب فوریت، رسیدگی تخصصی با اولویت و خارج از نوبت عادی انجام می‌شود؛ جزئیات زمان و مراحل، تابع آیین‌نامهٔ جاری است.

پرسش ۷۸ دوفوریتی‌بودن چه اثری دارد؟

پاسخ: فرایند رسیدگی و طرح در صحن فشرده‌تر و مقدم بر ترتیب عادی می‌شود. مهلت‌های دقیق باید از مادهٔ جاری خوانده شوند؛ فوریت به معنی تصویب خودکار محتوا نیست.

پرسش ۷۹ سه‌فوریتی‌بودن چه اثری دارد؟

پاسخ: موضوع با ضرورت بسیار فوری و طبق شرایط سخت‌گیرانهٔ آیین‌نامه، در همان جلسه وارد رسیدگی می‌شود. نصاب تصویب فوریت و نصاب تصویب محتوا را باید جدا شناخت.

پرسش ۸۰ چه زمانی می‌توان نسبت به مغایرت موضوع با قانون اساسی یا آیین‌نامه اخطار داد؟

پاسخ: هنگام رسیدگی و با استناد روشن به اصل یا مادهٔ مربوط، در قالب اخطار یا تذکر مقرر. تشخیص و نحوهٔ رسیدگی به اخطار، سازوکار آیین‌نامه‌ای دارد و هر مخالفت سیاسی، اخطار قانونی محسوب نمی‌شود.

پرسش ۸۱ مصوبهٔ مجلس پس از تصویب به کجا فرستاده می‌شود؟

پاسخ: برای بررسی عدم مغایرت، به شورای نگهبان ارسال می‌شود. اصل ۹۴ مهلت ده‌روزه را مقرر کرده و اصل ۹۵ امکان تمدید حداکثر ده‌روزه با ذکر دلیل را پیش‌بینی کرده است.

پرسش ۸۲ نخستین دورهٔ مجلس شورای اسلامی چه زمانی افتتاح شد؟

پاسخ: ۷ خرداد ۱۳۵۹. این تاریخ را با زمان برگزاری انتخابات نخستین دوره اشتباه نگیرید.

پرسش ۸۳ انتخابات نخستین دورهٔ مجلس چه زمانی برگزار شد؟

پاسخ: مرحلهٔ نخست در ۲۴ اسفند ۱۳۵۸ برگزار شد.

پرسش ۸۴ روز مجلس چه روزی است؟

پاسخ: ۱۰ آذر، سالروز کشته‌شدن سید حسن مدرس، در تقویم ایران روز مجلس نامیده شده است.

پرسش‌های تاریخی مذاکرات هسته‌ای در رجزوه

پرسش ۸۵ چرا در نقل‌های سال‌های ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۴ با مذاکرهٔ هسته‌ای موافقت شده بود؟

پاسخ: در متن جزوه، شکستن فضای خصمانه، روشن‌شدن مواضع طرف‌ها و پیگیری یک موضوع مشخص، از دلایل ذکرشده‌اند. این پاسخ، خلاصهٔ همان نقل تاریخی است و موضع مقام‌های امروز را گزارش نمی‌کند.

پرسش ۸۶ در نقل تاریخی جزوه، معیار پذیرش توافق چه بوده است؟

پاسخ: تأمین منافع و حفظ عزت کشور، همراه با تأکید بر این‌که توافق نامناسب از نداشتن توافق بهتر نیست. پاسخ را با ذکر دورهٔ تاریخی بیان کنید.

پرسش ۸۷ در نقل تاریخی، دربارهٔ تیم مذاکره‌کننده چه گفته شده است؟

پاسخ: از مجریان مذاکره حمایت شده و نسبت‌دادن برچسب و توهین به آنان رد شده است. این نقل، مربوط به تیم و شرایط همان دوره است.

پرسش ۸۸ علت بدبینی به مذاکره با آمریکا در آن نقل‌ها چه بوده است؟

پاسخ: در جزوه، تجربهٔ بی‌اعتمادی، نگرانی از نقض تعهد و تفاوت روایت طرفین از مذاکرات مطرح شده است. این‌ها استدلال‌های نقل‌شده‌اند؛ تحلیل امروز به داده و خبر تازه نیاز دارد.

پرسش ۸۹ آیا پاسخ تاریخی دربارهٔ محدودبودن مذاکره به موضوع هسته‌ای، برای امروز هم قطعی است؟

پاسخ: خیر. آن پاسخ به زمان و مذاکرات معین اشاره دارد. دامنهٔ هر مذاکرهٔ جدید را باید از اطلاعیهٔ رسمی همان فرایند بررسی کرد.

پرسش ۹۰ در نقل تاریخی، خواستهٔ مربوط به تحریم‌ها چه بوده است؟

پاسخ: بر رفع تحریم‌ها در چارچوب توافق و پرهیز از وعدهٔ مبهم تأکید شده است. برای شناخت تعهد حقوقی واقعی، متن نهاییِ هر توافق و سازوکار اجرای آن ملاک است.

پرسش ۹۱ کاربردهای صلح‌آمیز فناوری هسته‌ای چیست؟

پاسخ: تولید انرژی، رادیودارو، برخی کاربردهای پزشکی، کشاورزی و صنعتی از نمونه‌ها هستند. اجرای هر کاربرد، به الزامات تخصصیِ ایمنی و نظارت مربوط نیاز دارد.

پرسش ۹۲ نقل تاریخی دربارهٔ نظارت بر فعالیت هسته‌ای چه نگرانی‌ای مطرح می‌کند؟

پاسخ: حفظ اطلاعات و حریم امنیتی و دفاعی، همراه با نظارت متعارفِ مورد توافق. حقوق و تعهدات واقعی را باید از اسناد و ترتیبات معتبر همان موضوع خواند.

پرسش ۹۳ در نقل مربوط به لوزان، چرا دربارهٔ نتیجهٔ نهایی احتیاط شده بود؟

پاسخ: چون تفاهم اولیه و جزئیات توافق نهایی یکسان نیستند و نتیجه به متن، تعهدات و مراحل بعدی وابسته بود. این پاسخ را به رخداد تاریخی لوزان در ۱۳۹۴ محدود کنید.

پرسش ۹۴ در نقل تاریخی، رهبری چه تفاوتی میان خطوط کلی و جزئیات مذاکره بیان کرده است؟

پاسخ: تعیین خطوط کلی و محدودیت‌های اصلی از مسئولیت اجرای جزئیات تفکیک شده است. توضیح جزئیات فنی بر عهدهٔ مجریان مذاکرات همان دوره بوده است.

پرسش ۹۵ دولت چگونه باید با منتقدان سیاست خارجی گفت‌وگو کند؟

پاسخ پیشنهادی: «اطلاعات قابل انتشار را شفاف ارائه کند، نقد مستند را بشنود، به پرسش‌ها پاسخ دهد و از توهین و برچسب‌زنی پرهیز کند. ارزیابی توافق نیز بر متن، تعهدات و نتیجهٔ قابل سنجش استوار باشد.»

پرسش ۹۶ پس از خروج آمریکا از برجام، موضوع اصلیِ نقل‌شده در جزوه چه بوده است؟

پاسخ: در متن تاریخی، بی‌اعتمادی به تعهدات و ضرورت دریافت تضمین عملی از طرف‌های دیگر برجسته شده است. این نقل را نباید به‌عنوان گزارش آخرین وضعیت مذاکرات ارائه کرد.

پرسش ۹۷ دربارهٔ تحریم‌ها و دعوت تازه به مذاکره چگونه پاسخ می‌دهید؟

پاسخ پیشنهادی: «ابتدا تاریخ، مرجع خبر و متن پیشنهاد را بررسی می‌کنم. ارزیابی را بر منافع عمومی، آثار انسانی و اقتصادی، تعهدات قابل اجرا و سازوکار رفع اختلاف استوار می‌کنم و خبر تأییدنشده را واقعیت قطعی معرفی نمی‌کنم.»

شناخت نهادها و اصلاح اطلاعات تاریخی

پرسش ۹۸ تفاوت سه قوه چیست؟

پاسخ: مقننه در قانون‌گذاری و نظارت پارلمانی، مجریه در ادارهٔ اجرایی و قضائیه در دادرسی و مسئولیت‌های قضایی فعالیت می‌کنند. حدود تعامل و استقلال هرکدام در قانون اساسی بیان شده است.

پرسش ۹۹ رئیس قوهٔ قضائیه چگونه و برای چه مدتی تعیین می‌شود؟

پاسخ: طبق اصل ۱۵۷، توسط مقام رهبری برای پنج سال منصوب می‌شود و باید شرایط مقررِ علمی، عدالت و مدیریت را داشته باشد.

پرسش ۱۰۰ مجمع تشخیص مصلحت نظام چه نقشی دارد؟

پاسخ: در موارد مقرر، به اختلاف مجلس و شورای نگهبان از جهت مصلحت رسیدگی می‌کند و در امور ارجاعیِ قانونی، از جمله مشورت دربارهٔ سیاست‌های کلی، نقش دارد. این نهاد جایگزین عمومیِ مجلس یا دولت نیست.

پرسش ۱۰۱ شوراهای محلی با شوراهای مدرسه چه تفاوتی دارند؟

پاسخ: شوراهای محلی مانند شورای شهر و روستا، نهادهای مقرر در قانون اساسی و قوانین عمومی‌اند؛ شوراهای مدرسه، سازوکار مشارکت و تصمیم‌گیری در واحد آموزشی‌اند. عضویت و اختیارات این دو گروه یکسان نیست.

پرسش ۱۰۲ شورای عالی استان‌ها چه اختیاری برای ارائهٔ طرح دارد؟

پاسخ: طبق اصل ۱۰۲، می‌تواند در حدود وظایف خود، طرح تهیه کند و مستقیم یا از طریق دولت به مجلس پیشنهاد دهد.

پرسش ۱۰۳ نظارت بر انتخابات شوراهای شهر و روستا همان نظارت شورای نگهبان است؟

پاسخ: خیر. اصل ۹۹، انتخابات خبرگان، ریاست‌جمهوری، مجلس و همه‌پرسی را نام می‌برد؛ انتخابات شوراهای محلی، سازوکار قانونی جدا دارد.

پرسش ۱۰۴ در قانون اساسی، سپاه پاسداران چگونه معرفی شده است؟

پاسخ: اصل ۱۵۰، ادامهٔ نقش آن را در نگهبانی از انقلاب و دستاوردهای آن بیان می‌کند و حدود وظایف را به قانون واگذار می‌کند. نام فرماندهان، اطلاعات زمان‌مند است و باید از حکم رسمیِ روز بررسی شود.

پرسش ۱۰۵ رئیس سازمان صداوسیما چگونه تعیین می‌شود؟

پاسخ: طبق اصل ۱۷۵، نصب و عزل رئیس سازمان با مقام رهبری است و شورایی با نمایندگان سه قوه بر سازمان نظارت می‌کند.

پرسش ۱۰۶ قانون اساسی چند اصل دارد؟

پاسخ: متن بازنگری‌شدهٔ قانون اساسی ۱۷۷ اصل دارد. قانون نخستین در ۱۳۵۸ به همه‌پرسی گذاشته شد و در ۱۳۶۸ بازنگری شد. عدد ۱۷۵ در متن استخراجیِ قدیمی، پاسخ صحیح این پرسش نیست.

پرسش ۱۰۷ آیا فهرست دولت و مراجعِ درج‌شده در جزوه، فهرست مسئولان یا مراجع فعلی است؟

پاسخ: خیر. نام‌های دولت در آن قسمت به دورهٔ حسن روحانی و سال‌های درج‌شده در جدول مربوط‌اند و فهرست اشخاص مذهبی نیز تاریخی است. برای پرسش روز، سمت و نام را از حکم یا پایگاه رسمیِ همان نهاد بررسی کنید؛ نام فرد درگذشته را مسئول فعلی معرفی نکنید.

پیوست تاریخی: نام‌ها و سمت‌های جدول جزوه

جدول زیر، ثبت تاریخی جزوه در دوره حسن روحانی است. تاریخ‌ها و وابستگی‌ها همان اطلاعات درج‌شده در جزوه‌اند و تأیید مستقل یا فهرست مسئولان فعلی محسوب نمی‌شوند. برای حفظ محتوای پیوست، از متن پرسش‌های روز جدا نگه داشته شده‌اند.

سمت در جزوه	نام در جزوه	تاریخ درج‌شده	وابستگی درج‌شده
رئیس‌جمهور	حسن روحانی	۱۲ مرداد ۱۳۹۲	اعتدال و توسعه
رئیس دفتر رئیس‌جمهور	محمود واعظی	۲۹ مرداد ۱۳۹۶	اعتدال و توسعه
سرپرست نهاد ریاست‌جمهوری	محمود واعظی	۲۹ مرداد ۱۳۹۶	اعتدال و توسعه
سخنگوی دولت	علی ربیعی	۹ خرداد ۱۳۹۸	اسلامی کار
دبیر هیئت دولت	محسن حاجی‌میرزایی	۱۲ شهریور ۱۳۹۲	کارگزاران سازندگی
وزیر آموزش و پرورش	بدون متصدی	–	–
وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات	محمدجواد آذری جهرمی	۲۹ مرداد ۱۳۹۶	مستقل
وزیر اطلاعات	سید محمود علوی	۲۴ مرداد ۱۳۹۲	جبهه ایستادگی
وزیر امور اقتصادی و دارایی	فرهاد دژپسند	۵ آبان ۱۳۹۷	مستقل
وزیر امور خارجه	محمدجواد ظریف	۲۴ مرداد ۱۳۹۲	مستقل
وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	سعید نمکی	۱۵ بهمن ۱۳۹۷	مستقل
وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی	محمد شریعتمداری	۵ آبان ۱۳۹۷	مستقل
وزیر جهاد کشاورزی	محمود حجتی	۲۴ مرداد ۱۳۹۲	مستقل
وزیر دادگستری	سید علیرضا آوایی	۲۹ مرداد ۱۳۹۶	مستقل
وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح	امیر حاتمی	۲۹ مرداد ۱۳۹۶	نظامی
وزیر راه و شهرسازی	محمد اسلامی	۵ آبان ۱۳۹۷	مستقل

سمت در جزوه	نام در جزوه	تاریخ درج‌شده	وابستگی درج‌شده
وزیر صنعت، معدن و تجارت	رضا رحمانی	۵ آبان ۱۳۹۷	اعتدال و توسعه
وزیر علوم، تحقیقات و فناوری	منصور غلامی	۷ آبان ۱۳۹۷	مدرسین دانشگاه
وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی	سید عباس صالحی	۲۹ مرداد ۱۳۹۶	مستقل
وزیر کشور	عبدالرضا رحمانی فضلی	۲۴ مرداد ۱۳۹۲	مستقل
وزیر نفت	بیژن نامدار زنگنه	۲۴ مرداد ۱۳۹۲	کارگزاران سازندگی
وزیر نیرو	رضا اردکانیان	۷ آبان ۱۳۹۶	مستقل
وزیر ورزش و جوانان	مسعود سلطانی‌فر	۱۱ آبان ۱۳۹۵	اعتماد ملی
معاون اول رئیس‌جمهور	اسحاق جهانگیری	۱۷ مرداد ۱۳۹۲	کارگزاران سازندگی
معاون اقتصادی	محمد نهاوندیان	۲۹ مرداد ۱۳۹۶	مستقل
معاون امور زنان و خانواده	معصومه ابتکار	۱۸ مرداد ۱۳۹۶	مستقل
معاون امور مجلس	حسینعلی امیری	۲۲ تیر ۱۳۹۵	مستقل
معاون حقوقی	لعیا جنیدی	۱۸ مرداد ۱۳۹۶	مستقل
معاون علمی و فناوری	سورنا ستاری	۱۳ مهر ۱۳۹۲	مستقل
رئیس بنیاد شهید و امور ایثارگران	سید محمدعلی شهیدی محلاتی	۱۶ شهریور ۱۳۹۲	مستقل
رئیس سازمان اداری و استخدامی کشور	جمشید انصاری	۱۲ مرداد ۱۳۹۵	توحید و تعاون
رئیس سازمان انرژی اتمی ایران	علی‌اکبر صالحی	۲۴ مرداد ۱۳۹۲	مستقل
رئیس سازمان برنامه و بودجه	محمدباقر نوبخت	۱۲ مرداد ۱۳۹۵	اعتدال و توسعه
رئیس حفاظت محیط زیست	عیسی کلانتری	۲۲ مرداد ۱۳۹۶	کارگزاران سازندگی
رئیس سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری	علی‌اصغر مونسان	۲۲ مرداد ۱۳۹۶	مستقل
دستیار ارتباطات اجتماعی رئیس‌جمهور	علی ربیعی	۹ خرداد ۱۳۹۸	اسلامی کار

نام‌های مذهبی در پیوست تاریخی جزوه

سیدعلی خامنه‌ای، حسین نوری همدانی، محمدعلی علوی گرگانی، سیدموسی شبیری زنجانی، ناصر مکارم شیرازی، جعفر سبحانی، سیدکاظم حائری، لطف‌الله صافی گلپایگانی، سیدمحمد حسینی شاهرودی و حسین وحید خراسانی. این فهرست نقل تاریخی منبع است؛ شامل افراد درگذشته نیز می‌شود و فهرست مراجع زنده یا توصیه برای انتخاب مرجع در امروز نیست.

منابع و یادداشت تدوین

این ویرایش بر پایه بازخوانی کل فایل ۷۴ صفحه‌ای ارسالی تدوین شده است. متن‌ها ویرایش و دسته‌بندی شده‌اند، پرسش و پاسخ از هم جدا شده و پاسخ‌های ناقص یا فاقد پاسخ با متن آموزشی تکمیل شده‌اند. «پاسخ پیشنهادی» پاسخ افزوده یا الگوی تمرین است و نقل لفظ‌به‌لفظ منبع نیست. پاسخ‌های این مجموعه تضمین قبولی یا اعلام سؤال‌های قطعی مصاحبه نیستند.

رویدادهای سیاسی و جدول دولت در بستر تاریخی خود مشخص شده‌اند. اطلاعات سمت‌های روز با تاریخ بررسی آمده است. خبر، نام مسئول و آخرین سخنرانی باید نزدیک روز مصاحبه دوباره کنترل شود.

فهرست منابع بررسی‌شده

فایل ارسالی «سوالات مصاحبه حضوری انتصاب مدیران مدارس»

منبع اصلی، ۷۴ صفحه؛ مبنای بازخوانی و ترتیب موضوعات

متن قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

shora-gc.ir • پایگاه رسمی شورای نگهبان

تورم؛ مبانی اقتصادی

IMF • عوامل و سازوکار تورم

تاریخ بررسی منابع و تدوین این ویرایش: ۱۱ آبان ۱۴۰۵، برابر با ۲ نوامبر ۲۰۲۶.